

Načelne primedbe Medijske koalicije na Nacrt zakona o javnom informisanju

Medijska koalicija koju čine ANEM, NUNS, UNS, NDNV i Lokal Pres je pažljivo razmotrila Nacrt zakona o javnom informisanju. Medijska koalicija pozdravlja napore nadležnog ministarstva da na sveobuhvatan način zaokruži medijsku regulativu i stvori povoljan pravni okvir za razvoj medija.

Smatramo da je Nacrt zakona dobra polazna osnova ali da sadrži određene nedorečenosti, prenormiranja i kontradiktornih rešenja koji, umesto da pospešuju medijski pluralizam i slobodu izražavanja, zapravo ih ograničavaju.

Medijska koalicija ovim putem želi da ukaže na ključne nedostatke koje ovaj Nacrt zakona ima:

1) Pojedina načela iz zakona nisu operacionalizovana odgovarajućim normama, pa zato ostaju na nivou deklaracije.

2) Odredbe o projektnom finansiranju su nejasno postavljene. Kriterijumi za dodelu sredstava moraju biti objektivni, merljivi, nediskriminatorni, uz puno poštovanje pravila o kontroli državne pomoći i slobodnog tržišta a imajući u vidu opredeljenja Strategije razvoja sistema javnog informisanja. Naročito je neophodno, prelaznim odredbama, predvideti ograničenje za medije koji su u javnom vlasništvu.

Kriterijumi za izbor članova komisija za dodelu državne pomoći putem projektnog finansiranja moraju biti uniformni, bez obzira na nivo vlasti koji dodeljuje pomoć (nacionalni, regionalni i lokalni) a prednost se mora dati nezavisnim članovima komisije, kako bi se izbegla mogućnost političkih pritisaka prilikom odlučivanja u dodeli sredstava.

3) Što se tiče odredaba koje se odnose na registar, stiče se utisak prenormiranosti i odstupanja od cilja formiranja registra medija. Naime, obim podataka o osnivaču medijske organizacije i povezanih lica, daleko prevazilazi osnovnu ideju transparentnosti vlasništva u medijima. Ovde se u velikoj meri narušava princip proporcionalnosti (srazmernosti) cilja i sredstva za postizanje tog cilja, naročito imajući u vidu odredbe koje predviđaju dostupnost podataka o ličnosti za širok krug ljudi (osnivača medija – fizičko lice, glavnog i odgovornog urednika ali i za povezana lica) što je u suprotnosti sa pravilima o zaštiti podataka o ličnosti i važećim evropskim standardima u toj oblasti. Naročito ako se uzme u obzir da nije predviđena kontrola tela nadležnog za zaštitu podataka o ličnosti i shodna primena relevantnog zakona.

4) Deo zakona koji se odnosi na ispravku, opoziv i odgovor je prenormiran i često nije moguće videti razliku u pogledu tretmana ovih pravnih instituta. Nije dovoljno naglašeno da se ova sredstva mogu koristiti alternativno i da za jednu informaciju nije moguće koristiti sva tri instituta. Posebno što ovo može da dovede do toga da se novinari uzdržavaju od objavljivanja informacije, imajući u vidu posledice do kojih to objavljivanje može da dovede. Smatramo da ovaj deo zakona treba skratiti, pojednostaviti a sve polazeći od postojeće prakse.

5) Smatramo da u Nacrtu zakona nije u dovoljnoj meri prepoznat značaj samoregulacije u pogledu poštovanja visokih standarda slobodnog novinarstva, kao ni u pogledu važnosti odita koji mora da se zasniva na pravilima koja su merljiva i transparentna. To da se medij sam podvrgao autoritetu nekog samoregulatornog tela u pogledu poštovanja profesionalnih standarda ili da dobrovoljno participira u

sistemu oditovanja tiraža, treba da budu okolnosti koje se posebno cene i vrednuju kod dobijanja projekata.

6) U pogledu medijske koncentracije, neophodno je ustanoviti posebna pravila na lokalnom, odnosno regionalnom nivou, imajući u vidu jedno od proklamovanih ciljeva Strategije koji se odnosi na ukрупnjavanje medijske scene. Potrebno je voditi računa o tome da postavljeni pragovi ne mogu adekvatno da odgovore na izazove koji se javljaju na lokalnom nivou. Napominjemo da je u Srbiji ovo posebno osetljiva tema, imajući u vidu, veliki broj elektronskih medija.

7) Pitanje položaja novinara takođe nije u dovoljnoj meri rešeno, naročito u pogledu radnopravnog statusa, imajući u vidu da je praksa pokazala da opšta pravila radnog prava nisu bila dovoljno sredstvo za zaštita prava iz radnog odnosa za ovu kategoriju.

8) Neophodno je izvršiti pravno-tehničku redakciju koja će ujednačiti pojmove u zakonu. Takođe, trebalo bi razmisliti o uvođenju posebnog člana kojim se objašnjavaju pojedini pojmovi korišćeni u zakonu.

Medijska koalicija će konkretne primedbe izneti u okviru radne grupe, kao i na javnoj raspravi.